

PRENUMERATA

kwartalną:

w kraju . . . 15 złotych;
za granicą . . . 20 złotych;

Numer pojedynczy
20 groszy.

Konto pocztowe czekowe
Nr. 730.

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.
WYCHODZI CODZIENNIE Z WYJĄTKIEM NIEDZIEL I ŚWIĄT.

OGŁOSZENIA:

Cena za wiersz 1 m/m. szpalty
redakcyjnej po tekście 60 groszy.
Cena za wiersz 1 m/m. szpalty
ogłoszeniowej 55 gr.

Tabularyczne i cyfrowe 90 gr.
Ogłoszenia o zagubionych doku-
mentach 17 groszy za wyraz.
Każde ogłoszenie najmniej
1 złoty.

Za terminowy druk ogłoszeń
Wydawnictwo nie odpowiada.
Osobom i firmom prywatnym
kredytu na ogłoszenia i prenu-
meratę Wydawnictwo nie
udziela.

Dyrekcja Wydawnictwa: Miodowa Nr. 22. Dyrektor przyjmuje od 12 — 2 pp. Dyrekcja otwarta od 9 — 3 pp. Tel. działu red. 644-05. Tel. działu handlowego 644-50. Tel. prenumeraty i rachuby 644-42. Tel. eksp 625-28. Kasa czynna od g. 8 i pół r. do 1 pp., w soboty do godz. 12

TREŚĆ DZIAŁU URZĘDOWEGO:

Zarządzenia Władz Naczelnych:

Poz. 203. Uchwała Rady Ministrów z dnia 2 czerwca 1931 r. w sprawie statutu organizacyjnego Ministerstwa Rolnictwa.

WYSZEDŁ Z DRUKU Nr. 53 DZIENNIKA
USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ Z
DNIA 13 CZERWCA 1931 R., ZAWIERAJĄCY
TREŚĆ NASTĘPUJĄCĄ:

ROZPORZĄDZENIA RADY MINISTRÓW:

Poz. 435 — z dnia 2 czerwca 1931 r. o rozszerzeniu granic miasta Druskienik w powiecie grodzieńskim, województwie białostockim.

Poz. 436 — z dnia 2 czerwca 1931 r. o rozszerzeniu granic miasta Międzyrzecz w powiecie radziwiłskim, województwie lubelskim.

Poz. 437 — z dnia 3 czerwca 1931 r. w sprawie zmiany przepisów o należnościach za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) i przeniesienia funkcjonariuszów państwowych, sędziów i prokuratorów oraz wojskowych w kraju.

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

Poz. 438 — Pracy i Opieki Społecznej wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu z dnia 7 kwietnia 1931 r. w sprawie warunków, uprawniających robotników zatrudnionych we Francji, Belgii, Czechosłowacji, Austrii, Rumunii oraz na obszarze W. M. Gdańska do zasiłków przewidzianych ustawą z dnia 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

Poz. 439 — Reform Rolnych i Ministra Spraw Wojskowych z dnia 27 kwietnia 1931 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Sprawiedliwości, Rolnictwa i Spraw Wewnętrznych w sprawie powołania Komitetu Nadawczego do spraw osadnictwa na terenie b. Litwy Środkowej.

Poz. 440 — Przemysłu i Handlu z dnia 13 maja 1931 r. o zmianach w rozporządzeniu z dnia 30 listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów.

Poz. 441 — Spraw Wewnętrznych oraz Ministra Skarbu z dnia 16 maja 1931 r. o zmianie rozporządzenia I Ministra Spraw Wewnętrznych oraz Ministra Skarbu z dn. 22 stycznia 1925 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez związki komunalne.

DZIAŁ URZĘDOWY.

—:o:—

Zarządzenia Władz Naczelnych.

—o—

203.

UCHWAŁA RADY MINISTRÓW

z dnia 2 czerwca 1931 r.

w sprawie statutu organizacyjnego Ministerstwa Rolnictwa.

§ 1.

Zatwierdza się dołączony do niniejszej uchwały statut organizacyjny Ministerstwa Rolnictwa.

§ 2.

Wykonanie niniejszej uchwały porucza się Ministrowi Rolnictwa.

§ 3.

Uchwała niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Równocześnie traci moc obowiązującą statut organizacyjny Ministerstwa Rolnictwa, zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów z dnia 16 kwietnia 1930 r. („Monitor Polski” Nr. 93, poz. 136), w brzmieniu, ustalonym uchwałą Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. („Monitor Polski” Nr. 85, poz. 133).

Prezes Rady Ministrów:

(—) A. Prystor.

Minister Rolnictwa:

(—) Leon J. Połczyński.

STATUT ORGANIZACYJNY MINISTERSTWA ROLNICTWA.

§ 1.

Ministerstwo Rolnictwa dzieli się na 4 departamenty: I. Ogólny, II. Ekonomiczny, III. Wytwórczości Roślinnej, IV. Wytwórczości Zwierzęcej oraz niewchodzące w skład departamentów: Biuro Personalne i Samodzielny Wydział Wojskowy.

Nadto w skład Ministerstwa wchodzi Dyrekcja Naczelna Lasów Państwowych.

§ 2.

Biuro Personalne załatwia sprawy osobowe urzędników i niższych funkcjonariuszów Ministerstwa oraz podległych mu władz, urzędów i instytucji, a także sprawy osobowe nauczycieli w szkołach podległych Ministerstwu, sprawy doboru personelu, sprawy emerytalne oraz sprawy, związane z zaopatrzeniem, opartem na szczególnych tytułach prawnych, sprawy związane z ubezpieczeniami społecznymi, sprawy wynikające z naruszenia obowiązków służbowych, sprawy rozdziału etatów; utrzymuje wykazy imienne oraz prowadzi ewidencję i statystykę personalną urzędników i niższych funkcjonariuszów; współpracuje w ustalaniu zasad organizacji i szkoleniu personelu Ministerstwa oraz podległych mu władz, urzędów i instytucji, w opracowywaniu projektów ustaw, rozporządzeń i zarządzeń ogólnych w sprawach osobowych oraz w przystosowaniu budżetu do zamierzeń personalnych i organizacyjnych; załatwia sprawy odznaczeń, jak również sprawy, wynikające z przepisów dotyczących służby wojskowej.

Biuro Personalne podlega bezpośrednio Ministrowi.

§ 3.

Departament Ogólny składa się z 3 wydziałów: 1. Prezydyjnego, 2. Organizacyjno - Prawnego i 3. Budżetowo - Rachunkowego.

1. Wydział Prezydyjalny załatwia sprawy ogólne, prasowe, reprezentacyjne, sprawy ogólnych sprawozdań z działalności Ministerstwa, sprawy stosunku Ministra do Prezydenta Rzeczypospolitej, ciał ustawodawczych, Rady Ministrów, Prezesa Rady Ministrów i poszczególnych Ministrów, a także do instytucji społecznych, o ile sprawy te nie należą do zakresu działania poszczególnych wydziałów Ministerstwa; prowadzi ewidencję posiedzeń Sejmu i Senatu, komisji sejmowych i senackich oraz ewidencję konferencji międzyministerjalnych; załatwia wszelkie sprawy zlecone przez Ministra. W skład Wydziału wchodzi: Sekretariat Osobisty Ministra, Biblioteka oraz Kancelaria Ministerstwa wraz z Archiwum, Biurem Informacyjno - Podawczem i Ekspedycją.

2. Wydział Organizacyjno - Prawny przeprowadza redakcję projektów ustaw, rozporządzeń i zarządzeń ogólnych Ministra, a także tych aktów, które wynikają ze stosunku Ministra do ciał ustawodawczych i Rady Ministrów; prowadzi ewidencję projektów ustaw, rozporządzeń i uchwał Rady Ministrów oraz ewidencję interpelacji poselskich i senatorskich, a także uchwał i rezolucji Sejmu i Senatu; załatwia ogólne sprawy organizacyjne Ministerstwa.

3. Wydział Budżetowo-Rachunkowy załatwia sprawy budżetowe, rachunkowe i kasowe Ministerstwa oraz władz, urzędów, instytucji i szkół Ministerstwu podległych, z wyjątkiem spraw, załatwianych przez Administrację Lasów

Państwowych, a także współdziała z właściwymi wydziałami przy przeprowadzaniu kontroli subwencjonowanych przez Państwo organizacji rolniczych w zakresie ich rachunkowości. W skład Wydziału wchodzi Intendentura Ministerstwa.

§ 4.

Departament Ekonomiczny składa się z 2 wydziałów: 1. Polityki Gospodarczej i 2. Polityki Rolnej.

1. Wydział Polityki Gospodarczej opracowuje zasady i wytyczne polityki gospodarczej w dziedzinach podległych kompetencji Ministra Rolnictwa, załatwia sprawy wynikające ze stosunku do działających w tych dziedzinach instytucji zagranicznych i międzynarodowych, do przedstawicielstw polskich zagranicą i placówek zagranicznych w Polsce, czuwa nad działalnością radców rolniczych zagranicą, załatwia sprawy dotyczące potrzeb rolnictwa i leśnictwa w zakresie opodatkowania, komunikacji oraz statystyki, załatwia sprawy wynikające ze stosunku do Komitetu Ekonomicznego Ministrów; współdziała w sprawach dotyczących kredytu dla rolnictwa i leśnictwa, w sprawach międzynarodowych umów gospodarczych, a także w sprawach gospodarczych, wynikających ze stosunku do w. m. Gdańska.

2. Wydział Polityki Rolnej współdziała w sprawach dotyczących polityki handlowej, a zwłaszcza organizacji zbytu produktów rolnych, w sprawach dotyczących polityki zbożowej, cukrownictwa, przemysłów ziemniaczanych i innych gałęzi przemysłu rolnego; załatwia sprawy dotyczące ubezpieczeń rzeczowych i społecznych w rolnictwie oraz wszelkie sprawy, wynikające ze stosunku do Ministerstwa Reform Rolnych i do Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

§ 5.

Departament Wytwórczości Roślinnej składa się z 5 wydziałów: 1. Pracy Społecznej, 2. Szkolnictwa, 3. Wytwórczości Roślinnej, 4. Leśnictwa i 5. Majątek Państwowych.

1. Wydział Pracy Społecznej załatwia sprawy stosunku Ministerstwa do społecznych organizacji rolniczych, izb rolniczych i samorządów terytorjalnych, sprawy oświaty pozaszkolnej, sprawy spółdzielczości, sprawy subwencji, sprawy fundacji, sprawy ogólnego stosunku do krajowych wystaw i pokazów, sprawy stypendjów i badań naukowych oraz sprawy nadzoru i kontroli nad organizacją i działalnością służby z zakresu rolnictwa w urzędach wojewódzkich.

2. Wydział Szkolnictwa załatwia sprawy szkolnictwa niższego i średniego stopnia.

3. Wydział Wytwórczości Roślinnej załatwia sprawy doświadczalnictwa w zakresie wytwórczości roślinnej, sprawy nasiennictwa, kultury i ochrony roślin, ogrodnictwa, sprawy pomocy w wypadkach klęsk żywiołowych, sprawy nawozów sztucznych i maszyn rolniczych, sprawy popierania meljoracji rolnych oraz torfiarstwa.

4. Wydział Leśnictwa załatwia sprawy popierania produkcji leśnej, sprawy państwowego nadzoru nad zagospodarowaniem lasów, niestanowiących własności Państwa, oraz sprawy organizacji, kierownictwa i nadzoru nad państwową służbą ochrony lasów.

5. Wydział Majątek Państwowych załatwia sprawy administracji państwowych majątków rolnych oraz prywatnych majątków rolnych, będących pod zarządem Ministra Rolnictwa, a w szczególności sprawy uporządkowania własności państwowych majątków rolnych pod względem prawnym, a także sprawy przekazywania państwowych majątków rolnych na cele reformy rolnej.

§ 6.

Departament Wytwórczości Zwierzęcej i Weterynarii składa się z 3 wydziałów: 1. Wytwórczości Zwierzęcej, 2. Chowu Koni i 3. Weterynarii.

1. Wydział Wytwórczości Zwierzęcej załatwia sprawy dotyczące chowu bydła rogatego, owiec, kóz, trzody chlewnej, drobiu, pszczelnictwa; sprawy obrotu i przetwarzania produktów

zwierzęcych wewnątrz kraju, sprawy pasz, sprawy potrzeb rolnictwa w zakresie chłodnictwa, sprawy rybactwa i łowiectwa oraz inne sprawy, dotyczące hodowli zwierząt, z wyjątkiem spraw hodowli koni.

2. Wydział **Chowu Koni** załatwia sprawy organizacji, kierownictwa, zarządu i eksploatacji państwowych zakładów chowu koni, sprawy gospodarstw, przeznaczonych na utrzymanie tych zakładów, a w szczególności sprawy prowadzenia rachunkowości tych gospodarstw; sprawy organizacji i popierania ogólnokrajowej hodowli koni, sprawy kontroli towarzystw wyścigowych, sprawy ksiąg stadnych koni, sprawy nadzoru nad ogierami (licencji) i rejestracji klaczy oraz sprawy, wynikające ze stosunku do Ministerstwa Spraw Wojskowych w zakresie zaopatrywania armji w konie.

3. Wydział **Weterynarii** załatwia sprawy weterynaryjnego nadzoru nad będącymi w obrocie zwierzętami i surowcami pochodzenia zwierzęcego, sprawy tłumienia zaraźliwych chorób zwierzęcych, sprawy wyrobu i wprowadzania w obrót szczepionek i surowic dla celów weterynaryjnych, sprawy lecznictwa, higieny i ubezpieczenia zwierząt oraz kucia koni; sprawy rzeźni, targowisk, badania mięsa, grzebawisk, zakładów utylizacyjnych oraz innych zakładów, przeznaczonych dla przerobu surowych produktów zwierzęcych, nie nadających się do spożycia dla ludzi; sprawy weterynaryjnej ochrony granic, a także sprawy towarzystw i zrzeszeń weterynaryjnych.

§ 7.

Samodzielny Wydział Wojskowy współdziała w załatwianiu przez Biuro Personalne, właściwe departamenty oraz Dyрекcję Naczelną Lasów Państwowych wszystkich spraw, związanych z zagadnieniami wojskowymi i obrony Państwa, w szczególności spraw, wynikających ze stosunku do Ministerstwa Spraw Wojskowych lub Sztabu Głównego w zakresie zaopatrywania armji w konie, spraw zagospodarowania lasów, mających znaczenie dla obrony Państwa oraz wszelkich spraw produkcji rolnej i hodowlanej w odniesieniu do potrzeb obrony Państwa, a także inicjuje te prace z zakresu działania Ministerstwa Rolnictwa, które posiadają specjalne znaczenie dla obrony Państwa.

Na czele Samodzielnego Wydziału Wojskowego stoi Naczelnik na prawach dyrektora departamentu, podlegający bezpośrednio Ministrowi.

§ 8.

Organizację wewnętrzną **Dyrekcji Naczelnej Lasów Państwowych** regulują osobne przepisy, stosownie do postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1930 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. o organizacji administracji lasów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 661).

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Z Ministerstwa Spraw Wojskowych.

Wczoraj rano powrócił z Wilna do Warszawy P. Marszałek Piłsudski w towarzystwie ppłk dypl. Kazimierza Głabisza. Na dworcu Głównym witali Pana Marszałka m. in. P. Minister Spraw Wewnętrznych gen. Sławoj - Składkowski, szef gabinetu Ministra Spraw Wojskowych mjr. Sokołowski, mjr. Busler, mjr. Parczyński, mjr. Sobolta i inni. Po powitaniach P. Marszałek odjechał do Belwederu.

Święto XIII dywizji piechoty strzelców kresowych w Równem z okazji wręczenia pułkom dywizji przez delegatów miasta Paryża i Verdun chorągwi obchodzone było bardzo uroczystie. Rano odbyła się msza polowa przy udziale pułków całego garnizonu, poczem burmistrz m. Kównego wręczył obu pułkom piechoty dywizyjnej dary miasta tj. fanfary i bębny. Wieczorem na oświetlonych płomieniami palących się stosów irzewa i rakiet boiskach ćwiczeń 44 i 45 p. p. przy akompaniamencie strażaków karabinów i armatnich odbył się apel polowy, który pozostawił na uczestnikach niezatarte wrażenie. Po apelu pułki oddały honory starym chorągwiom, niegdyś wręczonym im na polach Francji przez prezydenta Francji Rajmunda Poincaré a dziś oddanym do Muzeum Wojskowego w Warszawie. Na zakończenie odbył się uroczysty capstrzyk.

Uroczystości rozpoczęły się pobudką o godz. 6-ej rano. O godz. 9-ej na plac ćwiczeń 45 pp. napływać zaczęły niezliczone tłumy publiczności i szeregi wojska. Punktualnie o godz. 9-ej rozpoczęła się Msza polowa odprawiona przez biskupa polowego wojsk polskich ks. Galla. W fotelach przed ołtarzem zajęli miejsca:

przedstawiciel Prezydenta Rzeczypospolitej insp. armji gen. Romer, przedstawiciel Rządu Minister Kozłowski, szef francuskiej misji wojskowej w Polsce gen. Denain wraz z kapitanem Azama, przedstawiciel ambasady francuskiej płk. du Perrier de Larsan, wiceprezydenci miasta Paryża de Contenot i Rajmund Laurent, inspektor armji gen. Skierski, attaché wojskowy Stanów Zjednoczonych mjr. Yeager, wice - wojewoda wołyński Sleszyński, b. d-ca 44 p. p. gen. Szylling i cały szereg innych przedstawicieli wojska i władz cywilnych. Po Mszy i po kazaniu, wygłoszonym przez ks. Jachimowskiego z kurji polowej w Warszawie, nastąpiła uroczystość poświęcenia nowych chorągwi, ofiarowanych 44 i 45 p. dywizji przez miasto Paryż i Verdun. Poświęcenia sztandarów dokonał ks. biskup Gall, poczem nastąpiło wbijanie gwoździ w drzewca sztandarów oraz zawieszenie szarf na chorągwiach. Szarfy na sztandarze 44 pp. imieniem m. Verdun zawiesił gen. Denain, szarfy na sztandarze 45 pp. imieniem m. Paryża — wiceprezydent de Contenot a imieniem miasta Zamościa, pod którym pułk toczył swe najcięższe boje — burmistrz m. Zamościa, Bojankiewicz. Oba sztandary wręczył następnie dowódcą pułków imieniem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej gen. Romer. Orkiestra odegrała hymny polski i francuski. Ołtarz był przybrany sztandarami polskimi, francuskimi i amerykańskimi. Po uroczystości wręczenia przez dowódców pułków odznak pułkowych zaśluzonym osobom, m. in. również i gościom z Francji i misji francuskiej, przemówił do wojska inspektor armji gen. Romer, wskazując w swem przemówieniu, że wszystkie pułki obecnej 13-ej dywizji strzelców kresowych powstały w czasie wielkiej wojny na terenach Francji, jako niezwykłe legie bjończyków, przyczem podkreślił chwałę, jaką zdobyły sobie one, walcząc pod otrzymanymi od Prezydenta Francji sztandarami, najprzód we Francji a potem pod genialnym dowództwem Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego w Polsce, szczególnie na Wołyniu. W zakończeniu swego przemówienia mówca zaznaczył, że wierzy, iż gdy zajdzie nowa potrzeba, to dywizja ruszy w zwycięski bój pod ofiarowanymi jej obecnie przez bratnią Francję nowymi sztandarami. W końcu wznosił okrzyk na cześć Francji, powtórzony z entuzjazmem przez wojsko i zgromadzone tłumy publiczności.

Po uroczystości odsłonięcia tablicy pamiątkowej na Domu Żołnierza zbudowanym wspólnym wysiłkiem wojska i społeczeństwa, nastąpiła defilada, którą przyjmował gen. Romer w otoczeniu francuskich i polskich oficerów oraz przedstawicieli władz cywilnych. Kolejno maszerowały pułki: 43 p. legji bjończyków (Dubno), 44 p. strzelców kresowych, 45 p. strzelców kresowych, 13 p. kresowej artylerji polowej (Równe), 19 p. uł. wołyńskich (Ostróg), 21 p. uł. Nadwiślańskich (Równe), oraz poczet chorągwi 2 p. strzelców konnych z Hrubieszowa, który to pułk był uformowany w dywizji hallerowskiej. Całością defilady, która budziła podziw gości francuskich i polskich, dowodził gen. brygady Edmund Knoll, pułkami 13 dywizji strzelców kresowych płk. dypl. Regulski a 2-gą samodzielną brygadą jazdy w Równem dowodził płk. dypl. Korytowski.

Po defiladzie odbył się w ogrodzie pod namiotami obiad żołnierski. W czasie obiadu przemawiali i wznosili toasty: przedstawiciel Pana Prezydenta R. P. gen. Romer, gen. Knoll, Minister Kozłowski, dawniejszy dowódca 13 dyw. gen. Skierski, gen. Denain, który podkreślił polsko-francuskie braterstwo broni, wiceprezydent m. Paryża de Contenot, prezes komitetu obywatelskiego Madeyski, d-ca 44 p. p. płk. Prugar, dowódca 45 p. p. Witorzeniec, d-ca 13 p. artylerji płk. Tilletschke, burmistrz m. Równego Bojarski, mjr. Yoager, burmistrz m. Zamościa Bojankiewicz, przedstawiciel polaków z Ameryki, którzy służyli w dywizji hallerowskiej Żuławski, kpt. rez. Palewski, francuz, lecz z pochodzenia polak, przywiózł z Francji list związku oficerów rezerwy we Francji oraz list związku oficerów czynnych — wychowanków szkoły St. Cyr, redagowany przez gen. Giraud, b. adjutanta Marszałka Joffre'a, który to generał niegdyś zredagował dekret, tworzący armję Polską we Francji.

Wśród niezmiernie miłego i serdecznego nastroju obiad, w którym uczestniczyli pozatem oficerowie pułków z całej Polski i przedstawiciele duchowieństwa oraz społeczeństwa bez różnicy wyznań i narodowości, przeciągnął się do godziny 17-ej, poczem nastąpiły popisy hipiczne ułanów i zabawa żołnierska. Wieczorem odbył się w kasynie garnizonowym uroczysty raut.

Z Ministerstwa Skarbu.

W przepelnionej sali uniwersytetu wygłosił dnia 13 b. m. wieczorem P. Wiceminister Skarbu Stefan Starzyński na zaproszenie oddziału poznańskiego stowarzyszenia dziennikarzy i publicystów gospodarczych odczyt na temat: „Kryzys gospodarczy w świecie, a nasza sytuacja gospodarcza na tle tego kryzysu”.

Zebranie, na które przybyło kilkaset osób przeważnie ze sfer przemysłowych, handlowych i finansowych, oraz grono wyższych urzędników i t. p., zgaił prof. uniwersytetu Peretjatkowicz, dziękując Panu Wiceministrowi za przybycie, oraz zaznaczył, że zaproszenie na wygłoszenie odczytu otrzymał P. Starzyński jeszcze wówczas, kiedy nie był Wiceministrem i jednakże mimo nawału pracy przyrzeczenia danego wówczas dotrzymał.

Następnie P. Wiceminister Starzyński wygłosił dwugodzinny referat, w którym scharakteryzował przyczyny i przebieg światowego kryzysu gospodarczego.

Prelegent zastrzegł się na wstępie, że odczyt ten jest wyrazem jego osobistych poglądów a nie ekspozycją rządową, poczem w obszernym zarysie nakreślił przebieg i przyczyny kryzysu gospodarczego, odczuwanego w całym świecie. Przyczyn tych szukać należy w przekształtowaniu się i rozszerzeniu produkcji rolnej, w rozwoju i racjonalizacji przemysłu a dalej w zagadnieniu gromadzenia zapasów towarów. Ogólna opinja przy rozważaniu istoty obecnego przesilenia godzi się co do tego, że leży ona w nadprodukcji i naruszeniu równowagi między produkcją i spożyciem. Dochodzi do tego jeszcze zamknięcie niektórych rynków światowych, dumping sowiecki, atmosfera niepokoju i niepewności politycznych. Kryzys ten, jako mający charakter nie tylko kryzysu cyklicznego i konstruktywnego, ale kryzysu głębszego, stanowi dziś troszkę nie tylko ekonomistów całego świata, lecz także i kościoła, czego dowodem jest ostatnia encyklika Ojca Świętego i list pasterski ks. biskupa Kubiny.

Następnie prelegent zwrócił uwagę na to, że dotychczas dokonano 2 próby zmiany systemu gospodarczego, mianowicie w Sowietach — komunizm, we Włoszech — faszyzm. Komisja Hoovera do zbadania zmian w gospodarstwie społecznym w Stanach Zjednoczonych wysunęła, jako naczelną postulat, planowość w gospodarstwie.

Przechodząc do omówienia rozwoju naszych stosunków gospodarczych w okresie ostatnich 5 lat, prelegent zwrócił uwagę na niesłychane trudności, wśród jakich tworzyło się nasze Państwo, a więc 3 dzielnice o rozmaitej strukturze, przystosowanej do potrzeb państw zaborczych, dalej warunki wojenne w stosunku do wojny światowej i wojenne w związku z wojną polsko-bolszewicką, inflacja, która do reszty zrujnowała kapitał rodziny, wreszcie załamanie się reformy monetarnej Władysława Grabskiego.

W dalszym ciągu omówił P. Wiceminister Starzyński stosunki gospodarcze po przewrocie majowym, w szczególności zaś zwrócił uwagę na 2 zasadnicze kanony polityki rządowej, mianowicie: — równowaga budżetowa i stabilizacja waluty. W związku z tem P. Wiceminister Starzyński kategorycznie przeciwstawia się pogłoskom, jakoby Rząd nosił się z zamiarem inflacji. Równowaga budżetu — mówił Minister — musi być utrzymana, bez względu na to, jakie środki musiałyby być do tego zastosowane. Wiąże się z tem zagadnienie stabilizacji pieniądza, dokonanej, jak przypomniał prelegent, własnymi środkami, pożyczka bowiem stabilizacyjna przyszła wówczas, kiedy stabilizacja była faktem dokonany, pożyczka zaś przyszła, jako pożyczka kluczowa, otwierająca drogę dalszym pożyczkom zagranicznym i wzrostowi zaufania do Rządu Polskiego.

W dalszym ciągu mówca podniósł znaczenie przemysłu, handlu i rolnictwa i wskazał na usiłowania Rządu, zmierzające do otoczenia wszystkich gałęzi gospodarstwa społecznego opieką, a problemy te doczekały się rozwiązania za rządów pomajowych: a więc sprawa eksportu, szczęśliwie rozwiązana dzięki powołaniu do życia Instytutu Eksportowego, zagadnienie morskie, które uwypukliła najlepiej budowa portu w Gdyni, uregulowanie szeregu spraw ustawodawczych, których większość dotyczy życia gospodarczego. Dzięki temu nastąpił w okresie pomajowym taki wzrost i rozwój życia gospodarczego, że chociaż ciężki obecny kryzys światowy zepchnął je, ale nie na tak niski poziom, na jakim był przed 1926 rokiem.

Następnie mówca przeszedł do zagadnienia kapitalizacji i zaznaczył, że pod tym względem jest duży postęp, jednak nie taki, aby był wystarczającym. Brak kapitałów długo jeszcze będziemy odczuwać.

Z naciskiem stwierdził prelegent, że zarzut, jakoby Rządy pomajowe prowadziły politykę antikapitalistyczną, jest najzupełniej niesłuszny, na co przedstawił liczne dowody.

Z kolei przeszedł mówca do zagadnienia konstytucji i jej znaczenia dla rozwoju życia gospodarczego. Następnie zaś poruszył sprawę ciężarów podatkowych, sprawę przerostu biurokracji, wadliwość podziału administracji i konieczność reformy tych dziedzin, do czego Rząd konsekwentnie dąży. Wszystkie te sprawy jednak wymagają dłuższego przygotowania. Szczególnie co do reformy systemu podatkowego. Ogólnem jest przekonanie, podzielane przez sfery gospodarcze, że aczkolwiek system podatkowy jest u nas zły, to jednak okres kryzysu nie nadaje się do przeprowadzenia zasadniczej jego reformy. Niemalą troską Rządu jest sprawa mieszkaniowa, która musi znaleźć rozwiązanie, jako ma-